

Styre: Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Dato: 07.10.2015

Styresak: 44/15

Arkivsaksnr: 2015/4729-TRM

Møtedato: 20.10.2015

Økonomien ved HF - 2015

Bakgrunn

HF hadde en positiv overføring fra 2014 til 2015 på 5 millioner. Dette skyldtes overføring av øremerkede midler på 10 millioner, slik at HF gikk inn i 2015 med en minus på frie midler på 5 millioner.

I 2015 ble omfordeling- og effektiviseringskuttene videreført. For HF utgjorde dette 6,8 millioner i 2015 og kom i tillegg til økte arealkostnader med 1,6 millioner og redusert sats for stipendiater som utgjorde 0,8 millioner kroner. Fakultetet hadde også en nedgang i resultatinntekter på 4 millioner i 2015.

For å håndtere den stramme økonomien i 2015 ble driftsbudsjettene til instituttene redusert med 3 millioner og fakultetet budsjett til fellessatsinger ble redusert med 1 million sammenlignet med året før. For å få budsjettet i balanse, ble fakultetets forventede inntekter stipulert høyt og optimistisk. Fakultetsledelsen ønsket en kontrollert nedbygging av lønnsbudsjettet gjennom ny faglig bemanningsplan heller enn å iverksette umiddelbar tilsetningsstopp. I og med at lønn utgjør mesteparten av HFs budsjett er det her vi har vårt handlingsrom og her vi må redusere for å komme i balanse. Dette mente vi var nødvendig å gjøre over tid.

Utviklingen i 2015

I regnskapet etter 1. kvartal som ble lagt frem for fakultetsstyret var prognosen på 7 millioner i underskudd. Årsaken var lavere inntekter og høyere kostnader til lønn enn budsjettet.

I mai ble det klart at resultatinntektene for fakultetet vil gå ned også i 2016 med ytterligere 5 millioner. Det ble også klart at underskuddet i 2015 kom til å bli betydelig høyere enn 7 millioner. Dette hadde særlig sammenheng med at det var tilsatt flere stipendiater enn vi har hjemler til. Vi diskuterte derfor mulige innsparingstiltak med instituttledelsen og med fakultetsstyret. Utsettelse av tiltredelse i stipendiatstillinger og faste vitenskapelige stillinger, restriktiv bruk av vikarer i administrative stillinger og innsparing på drift ble satt i verk fra mai 2015.

I juni ble langsiktig faglig bemanningsplan vedtatt av fakultetsstyret. I planen er det besluttet at det skal trekkes inn 8,2 faglige stillinger i perioden 2016-2018 i tillegg til 7 midlertidige postdoktorer og 2 administrative stillinger.

Hva skyldes underskuddet og hvorfor øker det utover i året?

Vi kunne vært bedre på å forklare hvorfor prognosen har endret seg fra et forventet underskudd på 7 millioner i februar til 14 millioner i oktober (gitt at vi får dekket underskudd på norskursene fra UiB sentralt). Prognoser og langtidsbudsjettering er prioriterte områder vi vil jobbe med i 2016.

Når budsjettet fordeles er dette på bakgrunn av det vi faktisk kjenner til av kostnader samt en rekke forutsetninger. Når disse forutsetningene endrer seg påvirker det regnskapet i positiv

eller negativ retning. I 2015 har det påløpt flere kostnader og vi har fått inn mindre inntekter enn forutsatt.

Lønn:

For eksempel er lønnsbudsjettet basert på faktiske lønnskostnader pluss anslått lønnsøkning og nye stillinger i bemanningsplanen.

Grunnen til at lønnskostnadene har økt mer enn vi la inn i budsjettfordelingen er først og fremst knyttet til at vi har tilsatt flere stipendiater og postdoktorer enn vi har hjemler til. Det er utfordrende med god kontroll når alle faste stipendiathjemler er fordelt ut til instituttene. De enkelte instituttene ønsker å lyse ut alle sine stillinger samtidig som det ved andre institutter kan komme forlengelser grunnet sykdom og permisjoner. Det har også vært store forsinkelser i tilsetting i midlertidige stipendiatstillinger noe som fører til at finansieringen faller bort før stipendiatperioden er avsluttet. I 2015 har vi samlet sett ligget nesten 11 rekrutteringsstillinger over budsjett. Også i 2014 lå vi over budsjett. Fakultetsledelsen ønsker å trekke noen stipendiathjemler tilbake til fakultetsnivå for å ha en større fleksibilitet og en buffer, og også mulighet for å tildele midlertidige hjemler til strategisk viktige prosjekter.

Andre årsaker til at lønnskostnadene har økt er f.eks. krav om fast stilling, utsatt avgang for aldersgrensen i administrative stillinger og at lønnsutviklingene har vært større enn de budsjetterte 3 %.

Drift:

På driftsbudsjettet skyldes merforbruket at vi ikke har fått dekket fulle kostnader ved norskkursene i 2014 og 2015 og har et underskudd på 2,4 millioner. Vi forventet at også universitetet sentralt skulle dekke utgifter til tørrlaboratorium ved AHKR med 1,4 millioner. Det er opprettet flere seminargrupper på ex.phil enn forventet. Dette vil gi en inntekt i form av studiepoeng i 2017, men betyr en ekstra kostnad i 2015. Det er et forventet underskudd ved noen av instituttene og særlig IF har det økonomisk vanskelig. Det er også betydelig usikkerhet knyttet til BOA-prosjekter særlig i en situasjon med svært høy kronekurs.

Inntekter:

I budsjettet for 2015 la vi inn en inntektsøkning som ikke var helt realistisk. Inntektene har ikke økt, men er i realiteten betydelig lavere enn i 2014. Forhold som påvirker inntektene i 2015 er for eksempel sviktende studenttall og sviktende kursinntekter på nettspansk, lavere instituttinntekter mm.

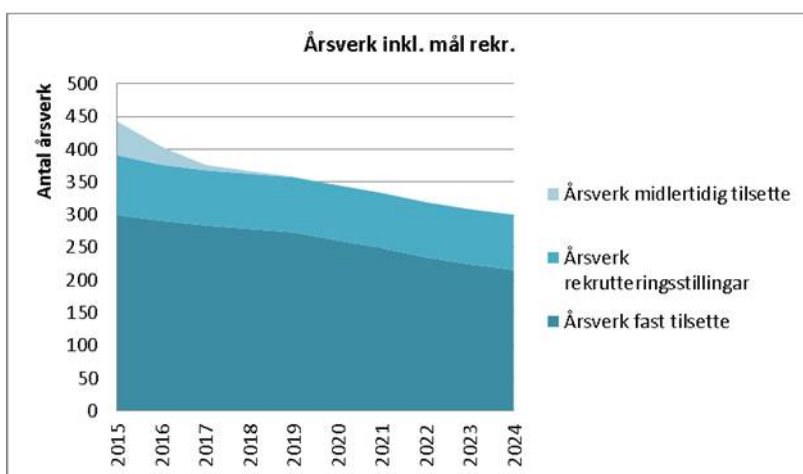
Budsjett 2016 og fremover

I august var signalene fra universitetsledelsen tydelige på at det kom til å bli nytt omfordelingskutt i 2016 på 2 % i tillegg til videreføring av effektiviseringskutt, noe som utgjør ca. 9 millioner kroner i tillegg til nedgang i resultatinntekter på 5 millioner. I budsjettforslaget for 2016 har vi derfor lagt inn store kutt i driftsbudsjettene med tilsammen 7 millioner i tillegg til den vedtatte reduksjonen i stillinger. Vi forutsatte også at vi kunne starte nedbetaling av underskuddet for 2015 først i 2017.

Nå er signalene klare på at omfordelingskutt er noe vi må regne med, ikke bare i 2016, men også i årene som kommer. Universitetsledelsen ønsker et større handlingsrom for å finansiere strategiske satsninger og dette må finansieres gjennom mer ekstern finansiering og omfordelinger internt. Dette er også bestillingen til Risa II utvalget som skal gjennomgå dagens fordelingsmodell. Det betyr at de store kuttene i HF-budsjettet for neste år ikke vil være nok dersom omfordelingskuttene fortsetter. Reduksjonene i den vedtatte faglige bemanningsplanen vil heller ikke være tilstrekkelig og vi må også trekke inn flere administrative stillinger enn planlagt. Fakultetet har de siste årene bygget opp en nødvendig

forskningsadministrasjon på institutt og fakultet uten at andre administrative stillinger innenfor f.eks. førstelinje, studie- og forskerutdanning er redusert tilsvarende. I den administrative bemanningsplanen fra 2013 ble det konkludert med at det var lite stillingsressurser å trekke inn, men dette må vi likevel vurdere på nytt.

Selv om vi har håp om at inntektene våre vil øke fra 2017 så må vi diskutere hvordan vi skal møte den nye økonomiske virkeligheten. Oversikter tatt fra Paga over avgang 2015 – 2024 viser at det er 143 stillinger på grunnbudsjettet, både faglige og administrative, som blir ledige ved avgang og som kan re plasseres, prioriteres til andre fagfelt eller trekkes inn (9 fast ansatte per år). Dette gir fakultetet et betydelig handlingsrom.

Vi har vedtatt en ny gjennomgang av kriterier for HF's faglige bemanningsplan. Det blir et sentralt spørsmål om vi i fremtiden har råd til å opprettholde prinsippet om en minimumsbemanning på 3 stillinger på alle fag. Dersom dette er et prinsipp vi ønsker å videreføre betyr det i tilfelle at vi må trekke inn flere stillinger på de store fagene som produserer flest studiepoeng. Fakultetsledelsen mener det er nødvendig å se mer grunnleggende på hvordan studieprogrammene våre er bygd opp før vi nedsetter en arbeidsgruppe for å evaluere kriteriene i den faglige bemanningsplanen. Det er nødvendig å vurdere hvordan vi kan få til et tettere samarbeid på tvers av disipliner og institutter som kan gjøre det mulig å redusere antall stillinger samtidig som det kan redusere undervisningsbelastningen og skape større forsknings- og studiemiljøer. Vi ønsker derfor å legge frem en sak for fakultetsstyret om dette i forbindelse med at strategien for 2016-2022 skal behandles i fakultetsstyremøte 24. november.

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret tar saken til orientering og ber om at sak om utvikling av studieprogramporteføljen legges frem på ekstraordinært fakultetsstyremøte 24. november.

Fakultetsstyret vedtar at langsiktig, faglig bemanningsplan for 2016-2018 opprettholdes med følgende endringer:

- Stillinger som i følge bemanningsplanen skal utlyses utsettes i påvente av at fakultetsstyret behandler sak om utredning av fakultetets studieprogramportefølje 24. november.

- Stillinger som allerede er under utlysning utsettes der det er mulig og etter dialog med instituttene

Fakultetsstyret ber fakultetsdirektøren om å utarbeide en plan for å redusere administrasjonen på fakultets- og instituttnivå med 3-4 stillinger i perioden 2015 – 2017.

Margareth Hagen
dekan

Trine Moe
fakultetsdirektør